

- राज्यातील वाढत्या विजेची गरज भागविण्यासाठी तसेच राज्याच्या सर्वांगीण व संतुलित विकासासाठी महानिर्मितीकडून विविध ठिकाणी मोठ्या प्रमाणात वीजनिर्मिती प्रकल्प हाती घेण्यात आले आहेत. वीज ही राज्यातील जनतेची अपरिहार्य गरज आहे. विदर्भ, मराठवाडा, खान्देश येथे यापूर्वीदेखील अनेक वीज प्रकल्प उभारण्यात आले आहेत. यांपैकी खापरखेडा-भुसावळ येथील प्रकल्प पूर्ण झाले असून चंद्रपूर, कोराडी, परवी येथील प्रकल्प उभारणीचे कामदेखील सुरु आहे. सदर प्रकल्पांसाठी त्या-त्या परिसरातील स्थानिक जनतेने भूसंपादनात योग्य ते सहकार्य दिले आहे.
- या प्रकल्प नियोजनाचा एक भाग म्हणून धोपावे, ता. गुहागर, नि. रत्नागिरी येथे १९८० मेगावॅट क्षमतेचा वीजनिर्मिती प्रकल्प उभारण्याचे प्रस्तावित असून प्रकल्पासाठी साखरी खुर्द, साखरी बुद्धुक, वेलदूर, धोपावे व कुळेवाडी येथील ६०० हेक्टर जमीन संपादित करण्याची प्रक्रिया सुरु आहे. धोपावे येथील भौगोलिक स्थिती, पाणी, बंदर इ. बाबींचा विचार करुनच येथे प्रकल्प उभारणीचा निर्णय झाला आहे.
- कोणताही वीज प्रकल्प उभारला जात असताना त्यासाठी किमान ४ ते ५ वर्षांचा कालावधी आवश्यक असतो. सदर प्रकल्प देखील संयुक्त उपक्रमाच्या माध्यमातून टप्पानिहाय पूर्ण करण्यात येणार आहे.
- औषिंचाक वीज प्रकल्पांविषयी जनतेने नेहमीच पर्यावरणविषयक समज-गैरसमज असतात. महाराष्ट्रात सर्वत्र वीज प्रकल्पांची उभारणी केल्यानंतरही पर्यावरणाची हानी होणार नाही याची दक्षता महानिर्मिती नेहमीच घेत असते. महानिर्मितीची वीजनिर्मिती केंद्रे जिथे वर्षानुवर्ष सुरु आहेत तेथील कृषी उत्पादनावर कोणताही विपरीत परिणाम झालेला नाही.
- या प्रकल्पामुळे कोकणाच्या किनारपट्टीला, नैसर्गिक सौंदर्य, साधनसंपत्तीला कोणतीही बाधा पोहोचणार नाही याबाबत महानिर्मिती स्थानिकांना आश्वस्त करू इच्छिते.
- सदर प्रकल्पामध्ये अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करण्यात येणार असून हवेतील राखेचे प्रमाण फक्त ०.०५% एवढेच राहणार आहे. तसेच केंद्रीय पर्यावरण मंडळाच्या पर्यावरणविषयक निकषणांचे पुरेपूर पालन करण्यात येईल. प्रकल्पातून निघणारी राख हवेत अगर पाण्यात सोडण्यात येणार नाही. तसेच प्रकल्पामध्ये वापरल्या जाणाचा पाण्याचा पुनर्वापर करण्यात येईल.
- सध्या देशभरात इंधनवायुची देखील तीव्र टंचाई असल्याने वायु विद्युत प्रकल्प प्रस्तावित करू नयेत असे निर्देश केंद्रीय विद्युत प्राधिकरणाने दिलेले आहेत. तसेच जलविद्युत निर्मितीच्या भौगोलिक मर्यादा लक्षात घेता राज्यातील वीजटंचाईवर कायमस्वरूपी मात करण्यासाठी व्यापक ग्राहकहिताच्या दृष्टीकोनातून सध्या औषिंचिक वीजनिर्मितीला पर्याय नाही.
- महानिर्मितीचे सामाजिक उत्तरदायित्व विषयक स्वतःचे असे धोरण असून त्यानुसार जिथे वीज प्रकल्प उभारले जाणार आहेत त्या परिसरातील जनतेचे राहणीमानात सुधारणा व्हावी, त्या परिसराचा सर्वांगीण विकास व्हावा यासाठी महानिर्मिती कटिबद्ध आहे.
- प्रस्तावित प्रकल्पाच्या अनुषंगाने ग्रामस्थांसोबत स्थानिक प्रतिनिधींसोबत वेळोवेळी विविध स्तरावर बैठका घेण्यात आल्या असून त्यांच्या शंकांचे निरसन करण्यात आले. तसेच महानिर्मितीच्या वरीने शासकीय पुनर्वसन धोरण २००७ च्या अनुषंगाने पुनर्वसन प्रस्ताव तयार करण्यात आला असून त्यामध्ये खालील बाबींचा समावेश आहे.
- १) नागरी सुविधा (रस्ते, पाण्याची व्यवस्था, शैक्षणिक सुविधा, आरोग्य सुविधा इ.) पुरविणेसाठी रु. १०/- कोटींची तरतूद व देखभालीसाठी प्रतिवर्ष रु. १/- - कोटींची तरतूद.
- २) प्रत्येक प्रकल्पबाबूधित कुंदुंबातील एका व्यक्तीस नोकरी अथवा एकरकमी अनुदान.
- ३) नोकरी / आर्थिक रोजगार मिळण्याच्या अनुषंगाने प्रशिक्षण तसेच शिष्यवृत्ती.
- ४) किरकोळ स्वसुपाच्या कामात स्थानिक सहकारी संस्थांना प्राधान्य.
- ५) प्रकल्पांच्या कामामध्ये स्थानिक कामगार व मजूर यांना प्राधान्य.
- प्रस्तावित भुसंपादनाच्या जागेचे सीमांकन झालेले असून भुसंपादनातून घरे व वाडी-वस्ती वगळण्याचे महानिर्मितीने मान्य केले आहे.
- सदर प्रकल्पास वन खाते, खनिज खाते, यांची मंजूरी मिळाली असून महाराष्ट्र पर्यावरण विभागाचे तसेच महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाचे ना-हककत प्रमाणपत्र इ. प्राप्त झालेले आहेत. प्रकल्पाकरिता केंद्रीय पर्यावरण मंडळाने प्राथमिक अहवाल (**TOR**) निर्गमित केला असून पर्यावरण मंत्रालयाच्या निर्देशानुसार विविध मान्यताप्राप्त संस्थांकडून पर्यावरणविषयक अभ्यास करण्यात येत आहे. सदर अहवाल आल्यानंतर जनसुनावणी घेण्यात येईल व ग्रामस्थांच्या पर्यावरणविषयक शंकांचे तज्जांमार्फत निराकरण करण्यात येईल व जनसुनावणीचा अहवाल केंद्रीय पर्यावरण मंडळाकडे अंतिम मंजूरीसाठी पाठविण्यात येईल.
- सदर प्रकल्पासाठी आवश्यक भूसंपादनाची प्रक्रिया जिल्हाधिकारी, रत्नागिरी यांचे कार्यालयामार्फत राबविली जाणार आहे. तरी या संपूर्ण प्रक्रियेत स्थानिक जनतेने महानिर्मितीस व पर्यायाने शासनाच्या संबंधित यंत्रणेस योग्य ते सहकार्य करावे असे आवाहन करण्यात येत आहे.
- प्रकल्पाला होणारा विलंब टाळण्यासाठी भुसंपादनातील विविध टप्पे संयुक्त मोजमाप इ. तातडीने पूर्ण करणे गरजेचे आहे. केंद्रीय पर्यावरण मंडळाची अंतिम मान्यता मिळाल्यानंतरच प्रकल्पाकरिता लागणाच्या जमिनीचा ताबा घेण्यात येईल, हे महानिर्मितीतर्फे स्पष्ट करण्यात येत आहे.
- सदर प्रक्रियेत अडथळा आल्यास वीज प्रकल्प तडीस नेण्यात अधिकाधिक विलंब होईल व त्यामुळे प्रकल्पाचा खर्च वाढेल व शिवाय राज्यातील वीज टंचाईचे संकट कायमस्वरूपी दूर करणेसाठी अडचणी उद्भवतील.

सदर प्रकल्प उभारणीच्या संपूर्ण प्रक्रियेत स्थानिक जनतेचा उत्स्फूर्त सहभाग महानिर्मितीस आवश्यक वाटतो. त्यामुळे स्थानिक जनतेने प्रकल्पासंबंधी कोणत्याही अपप्रचारास बळी न पडता आपापसातील मतभेद विसरून वीजनिर्मितीसारख्या राष्ट्रीय कार्यास सहकार्य करावे असे आवाहन करण्यात येते.